

направятъ заслони, водопои, прокари и др. трайно подобрения.

У насъ добитъка се пуска въ планинскитѣ пасбища по тарифни цени, а общинитѣ най-често ги отдаватъ на търгъ за едногодишно използване.

По притежание планинскитѣ и високопланинскитѣ пасбища у насъ се разпредѣлятъ между държава, общини, обществени учреждения и институти и частни лица, както е означено въ долната таблица:

	планински	високопланински	всичко	% отъ всичкитѣ пасбища
Държавни	184,505	461,137	645,642	27.03
Общински	917,550	581,072	1,498,631	63.03
Училищни	39,739	57,557	97,296	4.01
Монастирски и църк.	1,590	77,284	78,874	3.03
Кооперативни	6,249	4,842	11,091	0.46
Частни	21,449	12,734	34,183	1.54
Всичко	1,171,091	1,194,626	2,365,717	100.00

Отъ горната таблица се вижда, че 27.3% отъ планинскитѣ пасбища сѣ държавни, 63.3% сѣ общински 4.1% — училищни, 3.3% монастирски и църковни, само 0.46% кооперативни и 1.54% сѣ частни. Краткосрочното отдаване на планинскитѣ пасбища (само за една година) е главната причина за лошото състояние и примитивно използване на сѣщитѣ. **Трѣбва всички общински високопланински пасбища по законодателенъ редъ да се превърнатъ въ държавни.** И държавата по подобие на другитѣ западноевропейски страни да ги отдава срещу ниски наеми за дълъгъ срокъ на скотовѣднитѣ сдружения и съюзни, като последнитѣ, субсидирани отъ държавата, земеделскитѣ камари и общинитѣ, предприематъ върху тѣхъ необходимитѣ трайни подобрения. Ограничения размѣръ на нашитѣ планински пасбища и постоянната фуражна криза налагатъ пълното използване на планинската растителность.

Рационалното използване на високопланинскитѣ пасбища за алпуването на рогатия добитѣкъ се налага по много съображения.

1. На животнитѣ се дава движение на свобода и чистъ въздухъ, отъ какѣвто иматъ голѣма нужда. Алпуванитѣ животни развиватъ по-добъръ грѣденъ кошъ и костна система. Тѣ сѣ по-здрави, калени и издържливи на болести.

2. Пасбищното отглеждане на животнитѣ е много по-евтино отъ оборното. Предвиженитѣ животни въ планината освобождаватъ пасбищната площъ на по-нискитѣ и равни мѣста и съ това се обезпечаватъ повече паша за добитѣка, който остава на тѣзи мѣста.

3. Засеменитѣ площи и младитѣ гори, които сѣ обектъ на горското стопанство ще бѣдатъ по-добре запа-